

Poročilo s konference EAPL 2017

Med 28. 5. 2017 in 31. 5. 2017 smo se študentke Fakultete za varnostne vede Univerze v Mariboru Marija Umolac, Petra Zorko, Anja Ezgeta, Neža Draksler in Marisa Kopše pod vodstvom **izr. prof. dr. Igorja Areha** udeležile mednarodne konference **European Association of Psychology and Law (EAPL)** v Mechelenu, Belgija.

EAPL je združenje psihologov in pravnikov, ki prihajajo iz različnih delov Evrope. Združenje združuje tako raziskovalce kot tudi praktike s področja psihologije in prava. Takšna raznolikost je ena izmed prednosti združenja, saj se je prav zaradi raznolikosti pristopov, znanja in izkušenj vseh članov mogoče učiti drug od drugega. Raznolikost združenja le-tega bogati in hkrati združuje. Združenje pa ni zgolj evropsko – imajo tudi dolgoletne člane iz Kanade, Združenih držav Amerike, Nove Zelandije in Avstralije. EAPL ima tri splošne/temeljne cilje, in sicer spodbujanje raziskav, spodbujanje poučevanja in spodbujanje izmenjave informacij s področja psihologije ter prava. Združenje letno izdaja znanstveno revijo z naslovom »Psychology, Crime and Law«, kjer so objavljene najnovejše študije in raziskave v povezavi z aktualnimi psihološkimi in pravnimi problematikami.

Osrednja tema letošnje konference je bila »**Breaking New Grounds in Psychology and Law: Futuristic or Imminent?**«. Udeležence konference je ob otvoritvi nagovoril predsednik združenja **Ray Bull**, ki je ob zahvali obiskovalcem in predavateljem izpostavil pomembnost akademskega povezovanja teoretikov in praktikov, saj je po njegovih besedah le na tak način možno ostati v koraku z aktualnimi problematikami na področju prava in psihologije. Konferenco je vsebinsko otvoril **Adrian Raine** s predstavitvijo z naslovom »The Biology of Violence«, v kateri je pojasnil biologijo človeka, njegove podzavestne in zavestne odzive na impulze iz okolice, dotaknil pa se je predvsem polemike o tem, ali je nasilje res ena temeljnih biološko pogojenih zakonitosti.

Letošnja konferenca EAPL je bila osredotočena predvsem na tri glavne problematike, ki bodo, če že niso, neločljivo povezane s prihodnostjo razvoja psihologije in prava: medkulturna psihologija in pravo, strojno učenje in napovedovanje vedenja s pomočjo učenja računalnikov z uporabo ustreznih podatkov ali preteklih izkušenj ter psihologija in pravo v digitalnem svetu. Preučevana so bila prepletanja teh področij s področji forenzične in preiskovalne psihologije, kot so pričevanja očitvidcev, preiskovalni intervju, kognitivni intervju, odkrivanje zavajanja in verodostojnost pričanja, ocena tveganj in nevarnosti, ravnanje s storilci kaznivih dejanj in žrtvami ipd. V ta namen je bilo okvirno 200 različnim raziskovalcem in praktikom iz Evrope ter nekaterih drugih delov sveta omogočeno, da svoje izkušnje in ugotovitve nedavnih znanstvenih raziskav o sodobnih izzivih, s katerimi se sooča družba, kot so trgovina z ljudmi, terorizem in kibernetška kriminaliteta, delijo z drugimi udeleženci konference. Izvedene so bile tudi tri panelne diskusije, katerih cilj je bila stimulacija dialoga in vzpostavitev sinergije med področjem psihologije ter prava. Dialog o vsaki izmed treh glavnih tem letošnje konference je potekal na nekonvencionalen način, saj sta o vsaki temi

dinamično razpravljala dva strokovnjaka, eden s področja psihologije, drug pa s področja prava. Na tak način so bili predstavljeni tako psihološki kot tudi pravni vidiki tematik, tako da smo lahko udeleženci na obravnavane teme gledali iz širše perspektive.

Na konferenci smo predstavili raziskovalne rezultate obsežne študije z naslovom »**Ugotavljanje zavajanja z znanstveno analizo vsebine (SCAN)**« o učinkovitosti tehnike SCAN, ki naj bi omogočala ugotavljanje zavajanja.

Namen opravljene študije je bil preveriti točnost tehnike SCAN pri razlikovanju med resničnimi in lažnimi izjavami. V raziskavo so bile vključene študentke in študenti Fakultete za varnostne vede. Udeleženci so morali opisati en resničen in izmišljen čustveno negativen dogodek. Sledilo je ocenjevanje verodostojnosti izjav, kar je potekalo v skladu z navodili tehnike SCAN.

Rezultati analize izjav so pokazali, da z uporabo tehnike SCAN ni mogoče razlikovati med resničnimi in lažnimi izjavami. Če primerjamo lažne in iskrene izjave ugotovimo, da so povprečne vrednosti kriterijev SCAN zelo podobne. Razlike med izjavami so torej majhne in statistično nepomembne.

Študija tako pomeni prvo preverjanje tehnike SCAN v slovenskem jezikovnem in kulturnem okolju. Ker gre za sporno tehniko, ki se poskuša tržiti tudi v Sloveniji, je raziskava pomembna za ozaveščanje domače strokovne javnosti.

Udeležba na mednarodni konferenci psihologov in pravnikov v Belgiji je vsem udeleženi študentkam pomenila enkratno ter predvsem nepozabno izkušnjo, ki je služila tako nadgradnji našega dosedanjega znanja kot tudi mreženju za morebitna prihodnja sodelovanja. Celotna raziskovalna skupina je bila na konferenci nadvse prijazno sprejeta, med udeleženci pa je bilo za našo študijo kar nekaj zanimanja. Študentke smo imele priložnost govoriti s pomembnimi strokovnjaki s področja psihologije in prava, ki so nam bili pripravljeni pomagati s številnimi napotki. Dobile smo tudi pomembne informacije o možnostih nadaljnjega študija v tujini.

Marisa Kopše